

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ĮSPĖJIMŲ IR BAUDŲ UŽ NESĄŽINGOS KOMERCINĖS VEIKLOS VARTOTOJAMS DRAUDIMO ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS SKYRIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Eil. Nr.	Institucija, pateikusi pastabas ir pasiūlymus	Pastabos ir pasiūlymai	Pastabų ir pasiūlyimų įvertinimas
	Lietuvos prekybos įmonių asociacijos 2019-08-09 raštas Nr. 7-27	I. Dėl nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams atvejų nagrinėjimo tvarkos (Aprašo II skyrius) Aprašo II skyrių siūlytina papildyti nuostata, reglamentuojančia tvarką ir terminus, kuriais komercinės veiklos subjektas informuojamas apie Tarnybos gautą prašymą dėl galimo Įstatymo pažeidimo ir jam sudaroma galimybė pateikti informaciją, įrodymus ir paaiškinimus dėl galimo Įstatymo pažeidimo, siekiant, be kita ko, įvertinti, ar galimas Įstatymo pažeidimas nėra mažareikšmis.	Atsižvelgta iš dalies. Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „Tarnyba ne vėliau kaip per trisdešimt dienų nuo prašymo (skundo) pateikimo dienos priima motyvuotą nutarimą pradėti arba atsisakyti pradėti prašymo (skundo) nagrinėjimo procedūrą. Ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo nutarimo priėmimo dienos nutarimo nuorašai išsiunčiami asmenims, dėl kurių šis nutarimas yra priimtas“. Šiame etape, t. y. nuo prašymo (skundo) gavimo iki nutarimo priėmimo, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba ir įvertins, ar nesąžiningos komercinės veiklos faktai atitinka mažareikšmumo požymius, priimdama motyvuotą nutarimą.
		II. Dėl baudų už įstatymo pažeidimą dvūdžio nustatymo Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, siūlome, bazinį baudos dydį apskaičiuoti procentu nuo komercinės veiklos subjekto tiesiogiai su pažeidimu susijusių produktų pardavimų pajamų, gautų per visą pažeidimo laikotarpį, ir tik jeigu komercinės veiklos subjekto pateiktos informacijos nepakanka arba VVTAT turi pagrįstų įtarimų, kad komercinės veiklos subjekto pateikta informacija nepatikima, bazinis baudos dydis skaičiuojamas taip, kaip nurodyta Aprašo 40.1.1. punkte.	Neatsižvelgta. Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo Nr. X-1409 13 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 33 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 papildymo 16 ¹ straipsniu įstatymo projekto (toliau – Įstatymai) aiškinamojo rašto 4 punkte nurodyta, kad Įstatymo projektais siūloma baudas, skiriamas už daugelį taisyklių pažeidimų ir

	<p>nesąžiningą komercinę veiklą, susieti su ūkio subjekto metinėmis pajamomis.</p> <p>Atitinkamai Įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje (2019 m. birželio 13 d. įstatymo Nr. XIII-2217 redakcija) nustatyta:</p> <p>„Už nesąžiningą komercinę veiklą komercinės veiklos subjektams Tarnyba pagal savo kompetenciją gali skirti baudą iki 3 procentų jų <i>metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais</i>, bet ne didesnę negu vienas šimtas tūkstančių eurų. Jeigu komercinės veiklos subjektas veikia trumpiau negu vienus metus, bauda skiriama iki 3 procentų jo pajamų einamaisiais finansiniais metais, bet ne didesnė negu vienas šimtas tūkstančių eurų. Komercinės veiklos subjektams, pakartotinai per vienus metus padariusiems pažeidimą, už kurį buvo paskirta šiame įstatyme nustatyta bauda ar įspėjimas, gali būti skiriama bauda iki 6 procentų jų <i>metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais</i>, bet ne didesnė negu du šimtai tūkstančių eurų, o jeigu komercinės veiklos subjektas veikia trumpiau negu vienus metus, – iki 6 procentų jo pajamų einamaisiais finansiniais metais, bet ne didesnė negu du šimtai tūkstančių eurų.“</p> <p>Pagal šiuo metu galiojančią teisinį reguliavimą Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba baudas už Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimus taip pat skaičiuoja nuo komercinės veiklos subjekto metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais (taip pat žr. teismų praktiką).</p> <p>Metinių pajamų sąvoka apibrėžta Smulkiojo ir vidutinio verslo įstatyme: „10. Metinės pajamos – pardavimo grynosios pajamos, kaip jos suprantamos Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme, jeigu skaičiuojamos įmonės metinės pajamos, ir individualios veiklos pajamos, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, jeigu skaičiuojamos verslininko metinės pajamos.“</p> <p>Vertinant Įstatymo 13 straipsnio 1 dalį, manytina, kad nustatytos ne tik baudų lubos, bet ir nuo kokių komercinės veiklos subjekto</p>

			<p>pajamų turėtų būti skaičiuojama bauda. Kartu pažymėtina, kad poįstatyminiais teisės aktais negali būti siauriamos Įstatymo nuostatos.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pažymėtina, kad Apraše yra nustatyta, kada gali būti skiriamas išpėjimas už Įstatymo pažeidimą, t. y. išnagrinėjusi bylą ir nustačiusi, kad pažeidimu nepadaryta esminės žalos Įstatymo saugomiems vartotojų interesams, Tarnyba, vadovaudamasi teisingumo ir protingumo kriterijais, už nesąžiningą komercinę veiklą vartotojams gali komercinės veiklos subjektams taikyti nuobaudą – išpėjimą už Įstatyme nustatytą pažeidimą ir baudos neskirti. Jeigu pažeidimas buvo nesunkaus pobūdžio, pažeidimo trukmė trumpa, pažeidimo mastas nežymus ir nėra atsakomybę sunkinančių aplinkybių, laikoma, kad pažeidimu nepadaryta esminės žalos Įstatymo saugomiems vartotojų interesams.</p>
		<p>III. Dėl Išpėjimų už įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos ir pagrindų.</p> <p>Taigi, pripažintina, jog Apraše turi būti pateikti detalūs paaiškinimai žalos esmingumui įvertinti, priešingu atveju Aprašo 43 punktas neteikia jokios praktinės naudos NKVVDĮ taikanciai institucijai. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse („LR BK“) pateikti „didelės vertės“ „didelės žalos“ išaiškinimai, nurodant sumas. Manytina, kad pardavimų suma, gauta iš tiesiogiai su galimu pažeidimu susijusių produktų, tiksliausiai atspindi žalos vartotojams dydį, nors ir nėra lygi pažeidėjo gautai naudai (nauda yra pelnas, o ne pajamos). Atsižvelgiant į tai, siūlome pagal analogiją su LR BK 190 str., 224¹ str. įtvirtinti prezumpciją, kad tuo atveju, kai komercinės veiklos subjekto pajamos, gautos iš tiesiogiai su galimu pažeidimu susijusių produktų pardavimų, neviršija 250 bazinių socialinių išmokų dydžių pajamų sumos (kas sudaro 9 500 Eur.), pažeidimu nepadaroma esminės žalos Įstatymo saugomiems vartotojų interesams.</p>	

Teisingumo ministras
 Elvinas Jankevičius
 20190822